

**Інструктивно-методичні матеріали
для здійснення вибору закладами освіти підручників з кожної назви
підручника в комплекті з проєктом обкладинки для 4, 9 класів
та з окремих навчальних предметів для 6, 7, 8 класів
закладів загальної середньої освіти**

1. Загальні відомості

Конкурсний відбір підручників (крім електронних) для здобувачів повної загальної середньої освіти та педагогічних працівників у 2025-2026 році для 4, 9 класів та з окремих навчальних предметів для 6, 7, 8 класів (далі – Конкурс) проводиться з метою забезпечення закладів загальної середньої освіти новим поколінням підручників для Нової української школи з навчальних предметів та інтегрованих курсів згідно з переліками, затвердженими наказами Міністерства освіти і науки України:

від 18 лютого 2026 року № 302 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 29.09.2025 № 1296»;

від 18 лютого 2026 року № 300 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 30.09.2025 № 1300»;

від 18 лютого 2026 року № 301 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 29.09.2025 № 1295».

Відповідно до Порядку проведення конкурсного відбору підручників (крім електронних) та посібників для здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України (далі – МОН) від 21 вересня 2021 року № 1001, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 11 листопада 2021 року за № 1483/37105, до проведення Конкурсу долучаються заклади загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО).

Електронні версії оригінал-макетів підручників, яким надано гриф МОН, розміщуватимуться на офіційному сайті державної установи «Український інститут розвитку освіти» (далі – УІРО) у вільному доступі на сторінці «Конкурсний відбір підручників», у розділі «Каталог підручників Конкурсного відбору – 2026».

Для організованого проведення вибору підручників органи управління освітою забезпечують:

ознайомлення педагогічних працівників закладів освіти з електронними версіями оригінал-макетів підручників, які братимуть участь у Конкурсі;

заповнення педагогічними працівниками спеціальної форми вибору підручників (додається).

Керівники закладів освіти зобов'язані забезпечити проведення в закладах освіти заходів з ознайомлення вчителів з метою і завданнями вибору підручників.

Педагогічні працівники ЗЗСО з 02 березня по 13 березня 2026 року ознайомлюються з електронними версіями оригінал-макетів підручників.

З метою всебічного ознайомлення педагогічної громадськості з новоствореними підручниками УІРО організовує такі заходи:

з 02 по 13 березня 2026 року учасниками Конкурсу будуть проведені онлайн-презентації авторських концепцій їхніх підручників на YouTube-каналі УІРО. Графік онлайн-презентацій оприлюднюється на сторінці «Конкурсний відбір підручників» в розділі «Графік онлайн-презентацій підручників – 2026» офіційного сайту УІРО;

з 02 по 13 березня 2026 року триватиме обговорення підручників. З метою вдосконалення їх змістового наповнення педагогічним працівникам пропонується надавати пропозиції та зауваження на вебплатформі дистанційного навчання «Всеукраїнська школа онлайн» (далі – ВШО), на якій розміщено електронні версії підручників.

Безпосередній вибір підручників за електронними версіями їх оригінал-макетів у комплекті з проєктами обкладинок з кожної назви підручника здійснюють педагогічні працівники закладів освіти, які викладають навчальний предмет або інтегрований курс, з якого оголошено Конкурс.

Педагогічні працівники здійснюють вибір підручників шляхом формування рейтингу з однієї назви підручника. Вибрані підручники схвалюються на засіданні педагогічної ради закладу освіти. Протокол засідання підписують члени педагогічного колективу, які здійснювали безпосередній вибір підручників.

Протокол педагогічної ради оприлюднюється на сайті закладу освіти наступного дня після оголошення висновків Конкурсної комісії (склад якої затверджується наказом МОН) щодо підсумовування узагальнених результатів вибору підручників.

Кількість примірників кожного з підручників має відповідати реальному вибору закладів освіти. Будь-яка зміна вибору закладу освіти не допускається.

Кожен педагогічний працівник має право повідомити про вплив або бажання третіх осіб вплинути на його волевиявлення щодо вибору підручників або про факт зміни волевиявлення вчителів на телефонну гарячу лінію (044) 592 94 23 чи письмово на поштову (вул. Митрополита Василя Липківського, 36, м. Київ, 03035) або електронну адресу УІРО (info@uied.org.ua).

Відповідно до цих інструктивно-методичних матеріалів закладам освіти усіх форм власності з 10 по 16 березня 2026 року необхідно заповнити спеціальну форму вибору підручників (додаток).

Заповнення спеціальних форм відбуватиметься з використанням модуля прозорого вибору підручників на базі інформаційно-телекомунікаційної системи програмно-апаратного комплексу «Автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту» (далі – АІКОМ) або будь-якого іншого спеціалізованого програмного забезпечення для вибору підручників (СПЗ ВП), яке має договір про приєднання до центральної бази даних програмно-апаратного комплексу АІКОМ.

У СПЗ ВП вибір та формування результатів вибору відбувається у вигляді спеціальних електронних форм, які потрібно заповнити. Після заповнення форми результат в електронній формі надсилають до АІКОМ.

Покликання для довідки:

Портал АІКОМ: <https://aikom.iea.gov.ua>

Інформація про СПЗ ВП: <https://aikom.iea.gov.ua/site/journal-connect>

2. Порядок дій закладу освіти під час створення переліку обраних підручників

Цей алгоритм описує дії відповідальної особи в закладі освіти під час роботи зі Спеціалізованим програмним забезпеченням для вибору підручників (СПЗ ВП).

Крок 1. Авторизація та отримання доступу

1. Якщо особа вперше використовує СПЗ ВП, необхідно отримати логін та пароль у відповідального працівника в органі управління освітою, якому підпорядкований заклад освіти.

2. Увійти до системи, використовуючи отримані дані.

Крок 2. Перевірка та редагування даних закладу освіти

1. У меню СПЗ ВП перейти до вікна «Налаштування – Редагувати ЗЗСО».

2. Перевірити та за потреби відредагувати такі дані: назва закладу освіти, код ЄДРПОУ, поштова адреса, мова навчання, номер телефону, електронна адреса.

Крок 3. Заповнення електронної форми вибору

1. Перейти до розділу підручників у СПЗ ВП.

2. Обрати необхідний клас у відповідному розділі меню.

3. Розпочати заповнення спеціальної електронної форми, вказавши кількість підручників, вибраних закладом освіти.

Крок 4. Внесення деталей та альтернатив

Під час заповнення форми необхідно виконати такі дії:

1. Натиснути на «олівець» поруч із потрібним підручником у списку. З'явиться вікно редагування.
2. Обов'язково обрати мову навчання для підручника.
3. Вказати кількість примірників.
4. Розподілити 5 альтернативних підручників (на вибір закладу освіти) з цього навчального предмета/інтегрованого курсу в порядку пріоритету.

Альтернативні підручники надійдуть до закладів освіти, якщо основний чи інший пріоритетний підручник не увійде до переліку тих, що можуть бути надруковані державним коштом.

5. Для вибору кількох мов навчання:
 - У вікні редагування натиснути на кнопку створення нової закладки.
 - У новій закладці обрати іншу мову перекладу, вказати кількість примірників для цієї мови та визначити альтернативи.
6. Після внесення всіх змін натиснути «Зберегти».

Крок 5. Перегляд та відправлення

1. Після заповнення форми перевірте правильність внесених даних, якщо всі дані правильні – натисніть кнопку «Відправити» для остаточного подання результатів вибору.
2. Якщо всі дані правильні, натиснути кнопку «Відправити» для остаточного подання результатів вибору.

На створений документ потрібно накласти електронний цифровий підпис АЦСК ПАТ КБ «ПриватБанк» або АЦСК ІДД ДФС (далі – ЕЦП), а створену форму з результатами вибору підручників відправити на сторінку органу управління у сфері освіти територіальної громади (далі – ОУО).

Заклади освіти, які не підпорядковуються ОУО, передають результати вибору в електронній формі (у форматі PDF) за місцезнаходженням цього закладу освіти до відповідного структурного підрозділу у сфері освіти і науки обласних, Київської міської державних (військових) адміністрацій.

Після відправки з'являється можливість роздрукувати форми. У разі відсутності ЕЦП відповідальний у закладі освіти у спеціальному вікні зазначає, що бере на себе відповідальність за внесені дані та вписує свої прізвище, ім'я, по батькові.

Під час заповнення спеціальної форми вибору підручників у СПЗ ВП необхідно врахувати такі ключові положення:

1. Заклади освіти заповнюють форми лише для тих підручників, які використовуватимуться в даному закладі освіти у 2026/2027 навчальному році.
2. Заклади освіти заповнюють окрему спеціальну форму вибору підручників для відповідного класу.
3. Опорні заклади освіти оформлюють вибір електронних версій оригінал-макетів підручників, зокрема, і для своїх філій.
4. Кількість примірників кожного з підручників по кожному класу має відповідати реальному вибору закладу освіти й визначається як кількість учнів у попередньому класі даного закладу освіти у 2025/2026 навчальному році.
5. Підручники для курсів за вибором та факультативів за державний кошт не друкуються. Зазначення кількісних показників з урахуванням забезпечення цих курсів у спеціальній формі вибору є порушенням.
6. Якщо в закладі освіти кількість класів на паралелі більша за один, дозволяється обирати різні підручники для кожного класу. Проте, зважаючи на досвід попередніх років, рекомендовано ухвалити вибір однієї назви підручника з кожного навчального предмета/інтегрованого курсу для всього закладу освіти.
7. Для класів, у яких освітня діяльність здійснюється мовою національної меншини, вибирають підручники з представлених для вибору українською мовою (крім мови відповідних корінних народів та національних меншин, а також української мови для таких класів).
8. За побажаннями учнів та їхніх батьків (або осіб, які їх замінюють) можна вибирати підручники з переліку для класів з навчанням українською мовою.
9. Спеціальні заклади освіти для дітей з особливими освітніми потребами (окрім дітей з інтелектуальними порушеннями), що використовують підручники для закладів загальної середньої освіти, вибирають підручники лише з предметів, які є в Типовій освітній програмі спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами (відповідно до нозологій).

Звертаємо увагу, що керівники закладів освіти персонально відповідальні за достовірність результатів вибору та своєчасність їх оформлення.

У разі виникнення запитань заклади освіти можуть звернутися до «Call-центру» щодо допомоги педагогічним працівникам під час конкурсного відбору підручників за телефоном (044) 592 94 23 – організаційно-методичні питання, (068) 279 66 45 – технічні питання. Якщо заклад освіти допустить помилку під час оформлення результатів вибору, лист про скасування форми надсилати не потрібно. У програмі необхідно ввести відповідні корективи та повторно відправити форму.

Варто зазначити, що після створення ОУО узагальненої форми, внесення змін закладами освіти буде неможливим.

Узагальнені результати вибору, здійснені підпорядкованими ОУО закладами освіти та оформлені ними в АІКОМ, з 17 по 18 березня 2026 року надсилаються структурному підрозділу у сфері освіти і науки обласних, Київської міської державних (військових) адміністрацій у порядку, встановленому законодавством.

Узагальнені результати вибору ОУО оприлюднюються на власних вебсайтах наступного дня після оголошення висновків Конкурсної комісії.

3. Порядок дій користувачів органів управління освітою в системі АІКОМ під час узагальнення результатів вибору підручників, здійснених підпорядкованими закладами освіти

1. Відповідальна особа в ОУО за оформлення результатів вибору (далі – Відповідальний) авторизується в системі за власним логіном і паролем.

У разі їх відсутності необхідно звернутися до відповідальної особи за вибір підручників у структурному підрозділі у сфері освіти і науки обласних, Київської міської державних (військових) адміністрацій.

2. Відповідальний у розділі «ЗЗСО» на сторінці ОУО перевіряє наявність усіх підпорядкованих закладів освіти в системі.

У разі відсутності одного чи кількох закладів слід звернутися до відповідальної особи у структурного підрозділу у сфері освіти і науки обласних, Київської міської державних (військових) адміністрацій.

3. У закладці вибору підручників системи АІКОМ Відповідальний виставляє відмітки для кожного закладу освіти, який має створити форми з результатами вибору.
4. Відповідальний перевіряє наявність форм з результатами вибору, відправлених закладами загальної середньої освіти.
5. Після отримання форм від усіх закладів освіти Відповідальний створює узагальнену форму.
6. Відповідальний накладає на узагальнену форму електронний цифровий підпис (ЕЦП) і відправляє її до відповідного структурного підрозділу у сфері освіти і науки обласних, Київської міської державних (військових) адміністрацій.
7. Узагальнені результати вибору ОУО в паперовій або електронній формі засвідчуються підписом керівника (або його заступника) відповідно до вимог законодавства.

4. Порядок дій структурних підрозділів у сфері освіти і науки обласних, Київської міської державних (військових) адміністрацій

Структурні підрозділи у сфері освіти і науки обласних, Київської міської державних (військових) адміністрацій у період з *19 по 20 березня 2026 року* узагальнюють результати вибору ОУО, оформлені ними в АІКОМ, та надсилають узагальнені результати вибору до УІРО в порядку, встановленому законодавством (у паперовій формі на адресу 03035, м. Київ, вул. Митрополита Василя Липківського, 36, к. 202, в електронній формі на електронну адресу info@uied.org.ua).

Узагальнені результати вибору структурні підрозділи у сфері освіти і науки обласних, Київської міської державних (військових) адміністрацій оприлюднюють на власних вебсайтах наступного дня після оголошення висновків Конкурсної комісії.

5. Порядок дій користувачів структурних підрозділів у сфері освіти і науки обласних, Київської міської державних (військових) адміністрацій у системі АІКОМ під час узагальнення ними результатів вибору підручників, надісланих ОУО, які їм підпорядковані

1. Відповідальна особа в структурному підрозділу у сфері освіти і науки обласних, Київської міської державних (військових) адміністрацій за оформлення результатів вибору (далі – Відповідальний) авторизується в системі за власним логіном і паролем.

2. Відповідальний перевіряє наявність відправлених підпорядкованими органами управління освітою форм з узагальненими результатами вибору.

3. Після отримання форм від усіх підпорядкованих ОУО Відповідальний створює узагальнену форму. Відповідальний накладає на створену узагальнену форму електронний цифровий підпис (ЕЦП) та відправляє її до УІРО.

4. Узагальнені результати вибору структурного підрозділу у сфері освіти і науки обласних, Київської міської державних (військових) адміністрацій в паперовій або електронній формі засвідчуються підписом керівника (або його заступника) відповідно до вимог законодавства.

З 23 по 27 березня 2026 року Конкурсна комісія розглядатиме узагальнені результати вибору, що надійдуть від департаментів облдержадміністрацій. За результатами розгляду будуть сформовані пропозиції щодо переліку підручників для учнів ЗЗСО, які можуть видаватися державним коштом у 2026 році або за рахунок інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

Варто зауважити, що до переліку підручників, що можуть друкуватися державним коштом, можуть не увійти окремі підручники, обрані певним закладом освіти. У такому випадку заклад отримає друковані примірники підручників, обраних за наступним пріоритетом (другим, третім тощо).

Визначення остаточного переліку підручників, що видаватимуться державним коштом у 2026 році, здійснюватиметься автоматично в системі АІКОМ на підставі сформованих рейтингів закладів загальної середньої освіти *до 10 квітня 2026 року*. Цей перелік вважатиметься потребою відповідного закладу освіти в підручниках на 2026/2027 навчальний рік. Після цього внесення будь-яких змін щодо назв підручників та їхньої кількості буде неможливим.

*Додаток
до інструктивно-методичних
матеріалів для здійснення
вибору закладами освіти
підручників з кожної назви
підручника в комплекті з
проектом обкладинки для 4, 9
класів та з окремих навчальних
предметів для 6, 7, 8 класів
закладів загальної середньої
освіти*

**Результати вибору підручників для закладів загальної середньої освіти
в комплекті з проектом обкладинки**

Повна назва закладу освіти _____

Область _____

Район (місто) _____

Код ЄДРПО закладу освіти _____

Номер закладу освіти в ІТС АІКОМ № _____

1. «__назва__» підручник для (4, 6, 7 або 9) класу закладів загальної середньої освіти

№	Автори	Мова підручника	Кількість підручників		Альтернатива
			Для учнів	Для вчителів	
1					
2					
3					
4					
...					

2. «__назва__» підручник для (4, 6, 7 або 9) класу з навчанням (угорською/румунською та ін) мовою закладів загальної середньої освіти

№	Автори	Мова підручника	Кількість підручників		Альтернатива
			Для учнів	Для вчителів	
1					
2					
3					
4					
5					
...					

3.....

Протокол педагогічної ради №__від____2026 року

Директор_____ПІБ (підпис)
